

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Comisia economie,
buget și finanțe**

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

nr. 94 din 24.03.2022

(Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale)

În conformitate cu prevederile art. 59 și art. 64 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1966 propun următorul amendament la proiect:

Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.193-203 din 2016, art. 415*), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La pct. 9 din proiectul de lege nr. 94 din 24.03.2022 pentru modificarea unor acte normative: (*Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*) **articolul 9. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției**

Alin. (4) se expune în următoarea redacție:

(4) „Consiliul de administrație al Agenției este obligat să examineze cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 zile calendaristice, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate – în termen de cel mult 30 zile calendaristice, de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi de gaze naturale și după prezentare tuturor documentelor și informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul

privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.

2. La pct. 85 din proiectul de lege nr. 94 din 24.03.2022 pentru modificarea unor acte normative: (Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) **articolul 108¹. Stocarea gazelor naturale**

Alin. (1) se expune în următoarea redacție:

(1) „Furnizorul de ultimă opțiune desemnat în conformitate cu art. 90 și furnizorul care are obligația de furnizare a gazelor naturale consumatorilor casnici și societăților comerciale mici în contextul obligațiilor de serviciu public desemnat în conformitate cu art. 89 sunt obligați să asigure stocarea gazelor naturale într-o cantitate suficientă pentru acoperirea a cel puțin 15% din consumul anual de gaze naturale. În acest sens, Guvernul poate acorda stimulente sau compensații financiare pentru participanții la piață, în vederea acoperirii deficitului de venituri sau pentru costurile ocazionate de obligațiile, care le sunt impuse și care nu pot fi acoperite prin venituri.”

Alin. (2) se expune în următoarea redacție:

(2) „Agenția stabilește cantitatea de gaze naturale de stocat în conformitate cu alin. (1) pentru următoarea perioadă rece a anului până la data de 1 aprilie și o actualizează la necesitate. În cazul în care sunt desemnați mai mulți furnizori de ultimă opțiune și furnizori care au obligația de furnizare a gazelor naturale consumatorilor casnici și societăților comerciale mici în contextul obligațiilor de serviciu public, cantitatea de stocat se împarte proporțional cotelor de piață ale furnizorilor respectivi.”

Alin. (3) se exclude.

Alin.(4) devine alin (3) și se expune în următoarea redacție:

(4) „Costurile gazelor naturale stocate sunt luate în considerare de către Agenție la stabilirea prețurilor reglementate ale furnizorului respectiv în momentul formării acestora, reieșind din mărimea lor efectivă, coordonată prealabil cu ANRE.”

Alin. (5) devine aliniatul (4).

Alin. (6) devine aliniatul (5) și se expune în următoarea redacție:

(5) „Cantitatea de gaze naturale stocate poate fi utilizată parțial de către furnizorul care o deține, în baza deciziei proprii, în vederea acoperirii dezechilibrelor provocate de consumatorii săi, reducerii costurilor u achiziția gazelor naturale în cazul unor costuri mari ale gazelor naturale pe piețele internaționale, cu condiția să dețină contract stabil și asigurator de achiziție gaze pentru cel puțin șase luni de consum. În acest caz, refacerea cantităților de gaze naturale stocate se realizează până la 01 noiembrie a fiecărui an. Despre aceasta furnizorul informează Agenția și Guvernul.”

Alin. (7) devine alin (6) și se va expune în următoarea redacție:

(6) „Cantitatea de gaze naturale stocate poate fi utilizată total prin decizia Comisiei pentru situații excepționale.”

Anexă:

Nota informativă.

Deputat:
Inga SIBOVA

NOTĂ INFORMATIVĂ

la amendamentul propus la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 94 din 24.03.2022

(Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale)

Scopul prezentului amendament este de a îmbunătăți securitatea energetică a Republicii Moldova și de a eficientiza procesul de aprobare a costurilor de bază, prețurilor și tarifelor reglementate la gazele naturale.

Condițiile care au impus elaborarea amendamentului, finalitățile urmărite

1. La articolul 9. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției

Alin. (4) – Costul gazelor naturale procurate, cu o pondere de peste 75 %, este factor determinant în stabilirea tarifului la gazele naturale. Totodată, costul gazelor naturale procurate este și componenta cea mai instabilă din tariful la gazele naturale, pentru că este dictată direct de prețul de pe piețele energetice internaționale. Așa cum în ultima jumătate de an suntem martorii unor fluctuații majore a prețurilor internaționale, este imperativ necesar ca statul, prin intermediul organului regulator (ANRE), să se implice cât mai activ în examinarea cererilor privind costurile de bază, prețurile și tarifele la gazele naturale. De viteza de reacție a Agenției depinde, în cea mai mare măsură, capacitatea de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de furnizor și corectitudinea tarifului pe care îl achită consumatorul final.

2. La articolul 108¹. Stocarea gazelor naturale

Alin. (1) – Creșterea fără precedent a prețurilor la gazele naturale pe piețele internaționale și contextul geopolitic actual, impune statelor adoptarea unor măsuri suplimentare pentru asigurarea securității energetice. În acest sens, Comisia Europeană a înaintat o inițiativă legislativă (COM/2022/135) de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului

privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale, care, printre altele, prevede: „Statele membre, care nu dispun de instalații de înmagazinare, se asigură, că participanții la piața internă au încheiat acorduri cu operatori de înmagazinare din statele membre, în care există instalații de înmagazinare, prin care să asigure utilizarea volumelor de stocuri în statele membre respective până la data de 1 noiembrie, corespunzând unui procent de cel puțin 15% din consumul anual de gaze al statului membru, care nu dispune de instalații de înmagazinare”.

În cazul Republicii Moldova 15% din consumul anual de gaze ar constitui cca 177 mil. m³, sau, de 2,26 ori mai puțin, decât prevede proiectul de modificare a Legii 108/2016 înaintat de Guvern.

Abordarea menționată prevede volume de gaze, similare calculelor efectuate pentru condițiile Republicii Moldova (178 mil. m³/an), în scopul acoperirii dezechilibrelor din rețelele de transport al gazelor naturale în perioada rece a anului, publicate în Culegerea de lucrări a conferinței științifice a Academiei de Științe a Republicii Moldova „Energetica 2012”.

Totodată, pentru a asigura implementarea obligației de înmagazinare a gazelor, în conformitate cu inițiativa legislativă a Comisiei Europene din 23.03.2022, în Legea 108/2016 este necesar de prevăzut stimulente sau compensații financiare pentru participanții la piață, în vederea acoperirii deficitului de venituri sau pentru costurile ocazionate de obligațiile, care le sunt impuse și care nu pot fi acoperite prin venituri, pentru a asigura implementarea obligației de înmagazinare a gazelor.

Alin. (2) – Stabilirea cât mai timpurie (1 aprilie) a volumelor necesare a fi stocate va permite furnizorilor, în timp util, să întreprindă toate măsurile necesare pentru achiziționarea gazelor naturale de pe piața internațională la cele mai bune prețuri și în cele mai bune condiții.

Alin. (3) – Amenda prevăzută în redacția autorilor proiectului de modificare a Legii 108/2016 va avea ca unic efect înrăutățirea situației financiare a furnizorului și va pune în pericol securitatea energetică a țării.

Alin. (4) – Luată în considerare de către ANRE, la stabilirea prețurilor reglementate pentru furnizorul respectiv, a costurilor gazelor naturale în momentul formării stocurilor are la bază lipsa sursei financiare suficiente, necesare pentru acoperirea costurilor de procurare și stocare, în condițiile în care obținerea creditului bancar ar putea fi imposibilă. Considerăm, că sursa reală de finanțare ar fi recuperarea cheltuielilor prin prețul de furnizare a gazelor naturale la momentul injectării lor în stoc.

Redacția propusă de autorii proiectului de modificare a Legii 108/2016 presupune recuperarea cheltuielilor doar după extragerea și utilizarea gazelor naturale din depozitele de înmagazinare. În realitate, extragerea de gaze din stoc ar putea avea loc peste o perioadă nedefinită de la momentul stocării, dictată de o eventuală situație de criză sau dezechilibru, în tot acest răstimp furnizorul va fi în incapacitate de recuperare a cheltuielilor legate de procurare, stocare și după caz, de creditare.

Totodată, după extragerea gazelor naturale, ANRE va fi obligată să includă costurile respective în prețul gazelor naturale, fapt care va conduce la o creștere bruscă a prețului pentru consumatorii finali.

Prin urmare, în cazul ignorării propunerii înaintate la alin. (4) art. 108¹, furnizorul s-ar putea pomeni în imposibilitatea creării stocurilor, din lipsa surselor financiare și ca urmare va pune în pericol securitatea energetică a țării.

Alin. (5) – Inițiativa legislativă a Comisiei Europene din 23.03.2022 prevede că: „Fiecare stat membru se asigură că obiectivul de constituire de stocuri stabilit la alineatul (2) pentru capacitatea tuturor instalațiilor de înmagazinare de pe teritoriul său este atins până la data de 1 noiembrie a fiecărui an.” Extinderea termenului de achiziționare a volumelor de gaze naturale necesare a fi stocate va permite diversificarea suplimentară opțiunilor de achiziții pentru furnizori.

Alin. (6) – Intervenția Comisiei pentru situații excepționale doar în situația când este necesară utilizarea totală a gazelor naturale stocate va

contribui esențial la dinamizarea procesului de intervenție în furnizarea constantă și în condiții de siguranță către consumatorul final.

Impactul amendamentului asupra domeniului social

Acest amendament este necesar în contextul fluctuațiilor majore a prețului la gazele naturale de pe piața spot.

Argumentarea economic-financiară

Acest amendament îmbunătățește securitatea energetică a Republicii Moldova și va eficientiza procesul de aprobare a costurilor de bază, prețurilor și tarifelor reglementate la gazele naturale.

Deputat în Parlament:

In Siboro